

Štev. 28.

V LJUBLJANI, v sredo 28. julija 1915.

Leto II.

Iz bojov za Plave na Goriškem: V ozadju strelska črta naše vojske, spredaj bežeči in padajoči laški berzaljerji.

Pogled na zdraviliško mesto Veliki Lošinj na otoku Lošinj, kjer se je potopil laški zrakoplov „Mesto Ferrara“.

W. G. Appleton:

27. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

Naslednjega dne sem torej sledil klicu svoje tete in sem šel k njej v Putney. Bil sem nekoliko iznenaden, ko sem zvedel pri vrtnih vratih od stroge kuharice, da je teta resno bolna in da naj grem v njeno spalnico. Vedenje kuharice se mi je zdelo prav čudno. Njen nemirni in plahi pogled, kakor bi se bala prisluškovalcev in njeni zbegani odgovori so mi bili neprijetni; no, slutil nisem nič hudega.

Svojo teto sem našel v postelji. Pod glavo je imela več blazin, njen obraz je bil bled in upadel. Zasmilila se mi je, in vsa jeza zaradi minolih sporov me je minila. Mislil sem le na vse nekdanje dobrote, ki jih je teta izkazala meni in Heleni, — nama sirotama brez staršev in imetka. Stopil sem k postelji in jo prijel za roko. Bila je hladna, in žila je bila slabotno. Vse njeno bitje se mi je videlo zelo izpremenjeno in mi ni bilo prav nič všeč. In kar naenkrat se mi je porodil sum: moji sovražniki so izbrali teto za svojo žrtev! Od kod je vstal tak sum, še danes ne vem, toda v tistih dneh sem mislil pač največ na zarotnike.

„Zelo te obžalujem, da si bolna,“ sem ji dejal.

„O, nič posebnega;“ je dejala; „to je le iz nevolje in jeze, ki mi tako škoduje. Naš razpor me globoko boli, Edvard, lahko verjameš. Preveč rada sem vaju imela: to je moja bolezen. Še enkrat hočem poskusiti, da te spravim na pravo pot. Zato sem te dala poklicati. Če bi ti bilo res kaj zame, bi ne ravnal tako z menoj.“

„Gotovo mi je tvoje zdravje zelo na srcu, teta,“ sem odgovoril. „Moral bi biti strašno nevhvaležen in brezsrčen človek, če bi te ne imel rad. Jaz ti nikakor nikdar nisem namenoma zbuhal nevolje in jeze.“

„Pa je vendarle tako,“ me je zavrnila. „Naravnost uprl si se mi! In kako trmasto in osorno! Siroto ne poznam te več. Pred štirinajstimi dnevi

si bil še čisto drug človek. Za moje želje se sedaj ne meniš, a tuja ženska, ki je stopila med naju, ti je danes vse. A bilo je le v tvojo najboljšo korist, ko sem te prosila, da joпусти iti svojo pot. Tvoj ugled in tvoje družabno stališče ti je že zelo uničila, in če vstrajaš pri svoji trmi, propadeš popolnoma.“

„Ne pričakajva se o tem več, draga teta; morem ti povedati samo to, da jo imam zelo, zelo rad.“

„In poročiti se hočeš z njo! Časopisi že poročajo o tem!“

„To pot časopisi niso lagali. Preskrbel sem si že vse uradne listine ter se nameravam v kratkem z njo poročiti.“

„To hočeš torej res storiti v kljub vsem posledicam?“

„Da, v kljub vsem možnim posledicam, teta,“ je bil moj odgovor.

„S to poroko uničiš svojo zdravniško prakso, kolikor je že nisi. Lastnega imetka

pa nimaš.“

„Ne morem pomagati. Moj poklic in moje znanje mi ostaneta vendarle, in svet je dovolj širok, da si poiščem nov, morda še lepši delokrog.“

„Morda misliš tudi na imetje te ženske.“ Zatisnila je oči, a izpod polodprtih vek me je opazovala ostro; dobro je bilo, da sem ujel njen pogled, ker sicer bi se ne bil mogel krotiti in postal bi bil zaradi te razžaljive opazke gotovo besen. Tako pa sem si dejal, da hoče le odkritosrčno moje ljubezni preskušati, in odgovoril sem ji sicer odločno, toda ne osorno:

„To dekle ljubim le zaradi nje same. Na njen imetek do zdajle resnično še nisem mislil. Če bi ne imela niti beliča, bi jo ljubil in bil srečen z njo. Nič denarja nočem od nje, le njo — le njo samo. Zaročena sva že, in v par dneh bova svoja — vsa svoja.“

„Trmasta strast, — nič družega!“ je siknila, globoko vzdihnila in zamižala. —

Nekaj časa je bilo v sobi popolnoma tiho. Stemnilo se je zunaj in v sobi je postalo čisto tema. V kuhinji je bilo slišati lahne korake v mehkih copatah, nekje je škripalo neko okno in v peči je šumel ogenj. Sedel sem v naslanjaču, molčal in čakal, kaj še pride. Sklenil sem trdno, da se ne udam, da se ne razotogotim, nego da ostanem miren za vsako ceno.

„Edvard,“ je začela po dolgem premolku; „sam moraš videti, da sem bolna in potrta, ker sem zelo nesrečna. Poslušaj nasvet stare žene, ki te od srca ljubi! Poslušaj zadnji nasvet svoje tete, ki je od tvoje mladosti skrbela zate, — ki je bila ponosna in srečna, da te je vzgojila v moža, ki je bil v vsakem oziru vrl in sposoben, ki je imel krasen poklic in najlepšo bodočnost. Ves svet ti je stal odprt. Dobro veš, da ti je moje imetje vedno na razpolago in da ti ga nekdaj ostavim vsega. Le zato me je še veselilo živeti, da vidim tebe srečnega in uglednega. In ne tajim, da sem si domišljevala, da me tudi ti vsaj nekoliko ljubiš!“

„Nikdar se nisi motila, teta!“ sem vzkliknil.

„Ne, ni resnica — prav ljuto sem se zmotila!“ je vzklopela. „Ne govori zdaj! Vse

Pogled z morja na dalmatinsko mesto in luko Šibenik s starim gradom.

Naši vojaki si gase žejo v goriški vasici. Prijazni prebivalci jih obdarjajo celo z vinom.

naj si Primorci in Goričani dobro spravijo, ker „čez sedem let vsaka reč prav pride“.

Soča je danes nekaka meja, do katere je pustila naša hrabra armada priti laškim polkom; obrežje Soče je od severa do juga hrupno bojišče in slovenska zemlja se napaja s krvjo besnega sovražnika in nepremagljivih borilcev avstro-ogrske, z večno slavo ovenčane naše armade.

Soča je edina alpska reka Avstrije, ki izvira na avstrijskih tleh in se izliva v avstrijsko morje. Njen tok je razmeroma kratek. Od svojega izvira izpod Šnite, velikanske, skoro navpične pokline v vzhodju Travnika, samo poldrugo uro od Savinega izvira, do svojega ustja blizu Tržiča (Monfalcone) preteče Soča daljino okoli 143 km. In vendar je njeno pobožje zelo raznovrstno in slikovito izpremenljivo. Poknežena grofija Goriška in Gradiščanska, najmanjša kronovina monarhije, spaja v sebi planinsko naravo hladnih in visokih Alp s plodnim bogastvom vroče laške ravnine. Turist, ki potuje s strmih obronkov gozdnatega gorovja pri Trnovem, more občudovati ljubko Vipavsko dolino in krasno Soško dolino, se radovati razkošju vinogradov, smokev in najlepšega južnega sadja, a počivati tudi sredi kraških goličav pod hrastiči in grmičji brinja, kjer ni ure daleč nobenega vodnjaka. Soča, sestra Save in Drave, zbira vse vode iz več kakor dveh tretjin vse dežele in veže tudi mnogo sveta na Kranjskem in Beneškem z Goriško in Gradiščansko. Le jugozahodni in jugovzhodni kos dežele namakajo druge rečice, ki pa se tudi blizu Soče izlivajo v Jadransko morje. Soča pada že blizu svojega izvira bobneče v globočino ter tvori mičen slapič in pozneje dela še več slapov. Po ozki strugi pada neprenehoma v širšo Trentarsko grapo, hiti dalje proti jugu do Loga in dela zopet lepe slapove. Izpod Triglava dobi prvi večji dotok, mirno Zadnjico in teče od Loga do Žage proti jugozahodu po 8—12 m široko. Soška dolina je od začetka stisnjena, ter hiti Soča

Soča in Posočje.

Soča je bila pred pol leta širokemu svetu skoro neznan; danes govori, piše in čita o nji ves svet. Z njo vred pa se omenja vedno iznova vrl narod, ki živi pozabljen že stoletja ob nji, narod slovenski. Skoro komično je, kako se naglaša sedaj, da je Soča slovenska reka in da je ljudstvo na obeh njenih bregovih s'ovensko; svetovni listi objavljajo zemljevidne risbe, na katerih je skoro prav vsa Goriška in skoro vsa Primorska — celo s Trstom vred — označena kot slovenska dežela, do katere nimajo torej Lahi z nobenega stališča nobene pravice. „Sila kola lomi,“ a vojna lomi stoletno laž, da je Primorska, Goriška in Gradiščanska po večini svojega prebivalstva italijansko ozemlje. Pozno je zmagala resnica, a končno je zmagala popolnoma. Tiste članke in zemljevidne risbe pa

vati ljubko Vipavsko dolino in krasno Soško dolino, se radovati razkošju vinogradov, smokev in najlepšega južnega sadja, a počivati tudi sredi kraških goličav pod hrastiči in grmičji brinja, kjer ni ure daleč nobenega vodnjaka. Soča, sestra Save in Drave, zbira vse vode iz več kakor dveh tretjin vse dežele in veže tudi mnogo sveta na Kranjskem in Beneškem z Goriško in Gradiščansko. Le jugozahodni in jugovzhodni kos dežele namakajo druge rečice, ki pa se tudi blizu Soče izlivajo v Jadransko morje. Soča pada že blizu svojega izvira bobneče v globočino ter tvori mičen slapič in pozneje dela še več slapov. Po ozki strugi pada neprenehoma v širšo Trentarsko grapo, hiti dalje proti jugu do Loga in dela zopet lepe slapove. Izpod Triglava dobi prvi večji dotok, mirno Zadnjico in teče od Loga do Žage proti jugozahodu po 8—12 m široko. Soška dolina je od začetka stisnjena, ter hiti Soča

vem. Druga ženska — tujka — se je vrnila med naju. Postala sem besna od ljubosumnosti — dà, vem, smešno je to zame starko — toda jaz sem te ljubila nesebično — kakor tvoja druga mati. Spozabila sem se in sem v najinem sporu izustila besede, ki mi jih je danes žal. To se ne zgodi več — sram me je danes, kako sem bila osorna s teboj. Oprosti mi! Toda zdaj te prosim, lepo prosim, zadnjič: Edvard, pusti to žensko in reši se pogina, h kateremu hitiš sam brez pameti in razsodka! Ubogaj me in nikoli ti ne bo žal!“

Bil sem silno ginjen. Šele v tem trenutku sem se zavedel globoke ljubezni tega čudnega bitja. Zato mi je bila sedaj kakor nekako razodetje. Sedaj bi dal ves svet za tolažilno besedico, ki je pa nisem mogel najti. Kajti moja velika, vse prevladajoča ljubezen do Marcelle je bila nepremagljiva in je triumfirala. Kar je teta zahtevala, tega jej nisem mogel obljubiti. Povedal sem jej to kolikor možno lepo ter sem jo držal pri tem ves čas za roko.

Zopet je bolešno zavzdihnila, česar ne pozabim vse svoje življenje.

„Ali je to tvoja zadnja beseda?“ je vprašala čez nekaj časa.

„Ljuba teta,“ sem odgovoril, „saj mi je nepopisno žal, da moram žaliti tvoje srce, toda ne morem drugače. To je moja zadnja beseda.“

„Potem ti bog pomagaj,“ je mrmrala. „Posledice pač poznaš.“

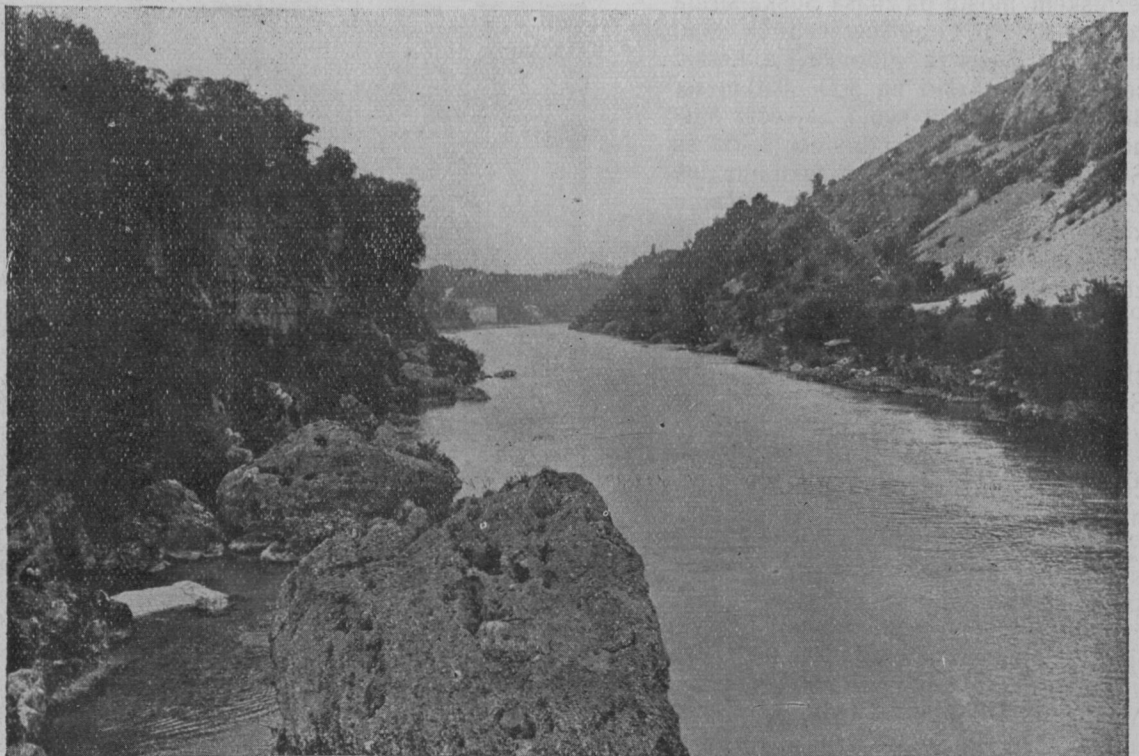
„Da, saj si mi povedala.“

„In vkljub temu ostaneš pri tem?“

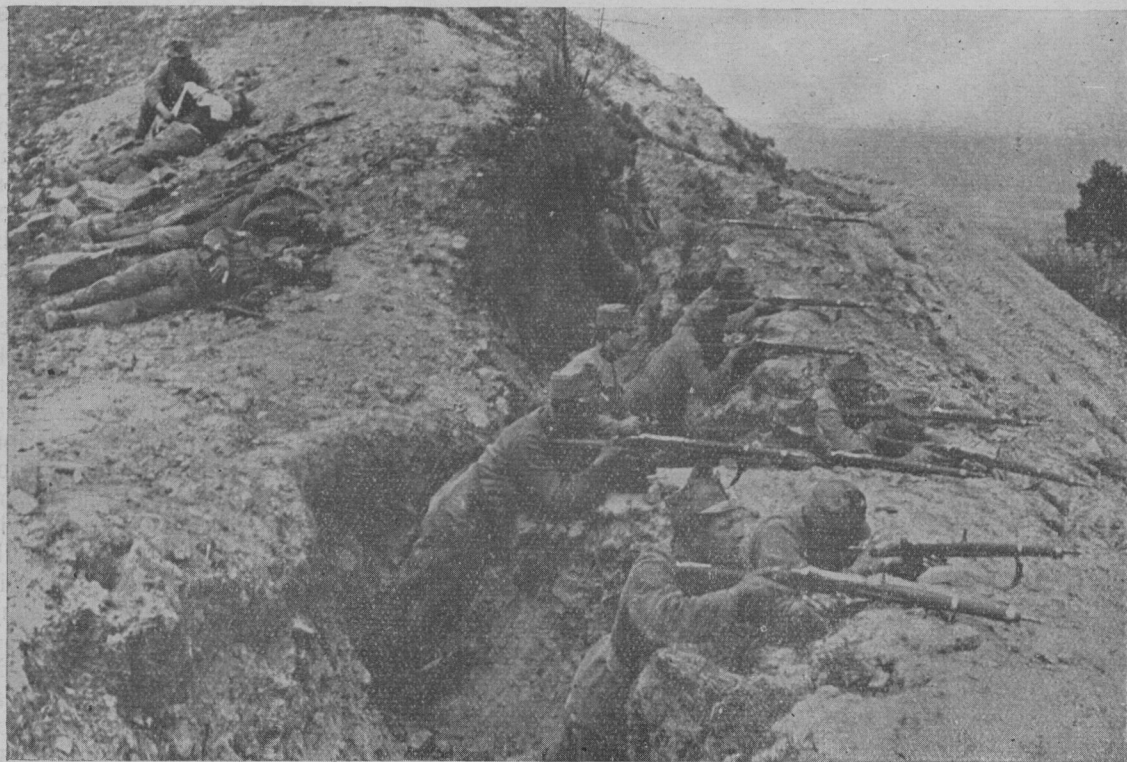
„Da, ostanem pri tem.“

„Neumnež!“ In žalostno je zmajala z glavo. „Moja lastna, neukrotljiva kri se pretaka v tvojih žilah. Svojo trmoglavost spoznavam v tebi. Za trenotek bi me bil skoraj premagal, ampak ne, ne udam se! Ne, ne! Pokoril se boš za svojo trmo. Ne morem, nočem biti nedosledna. Prenarediti hočem svojo oporoko, Edvard. Helene ne pozabim. Ona ima vsaj respekt pred menoj. Nikoli se ne bi omožila brez moje vednosti in brez mojega dovoljenja.“

(Dalje prihodnjič.)

Soča med Gorico in Tržičem.

Avtentična slika z laškega bojišča: Naši vojaki v strelskem jarku med bojem z Italijani. Za njimi ranjenci, ki jih obvezuje sanitetni vojak.

po globokem, v skalo izjednem koritu, sredi katerega leže debele skale. Ob te se jezno upira deroča reka, včasih pa jih tudi podkoplje in šviga pod njimi, kakor pod mostovi dalje. Skozi Bovško kotlino teče že mirneje, ker v več vsporednih koritih. Pri Žagi se zavije Soča proti jugovzhodu in teče do Kobarida zopet prav hitro, od Kobarida po ozki strugi pa zopet počasneje. Tako se njen tok in njen značaj vedno izpreminja. Od Sv. Lucije do Podsel si je izdolbla zelo ozko in globoko korito, po katerem hrumi in buči jezno in veličastno. Pri Sv. Luciji so Sočini bregovi 32 m visoki, pod Kosmerico že 90 m in pod Selami celo 110 m. V Kanalu drži čez Sočo 42 m dolg in 16 m visok most; največji lok je 24 m širok. Pri Plavih se obrne Soča proti jugovzhodu in stopi v furlansko nižino. Nadalje se okrene proti jugozahodu, pod Štmavrom pa bolj proti jugu. Pri gorenjem mostu blizu Gorice, ki je 645 m dolg, je Soča navadno le 4 m globoka, pri velikanskem železniškem mostu pa znaša Soška širina že 115 m. Pri Gradišču je Soča 80 m široka in 3—4 m globoka, a kmalu se ji struga razširi na 300—350 m ter doseže pri Pierisu svojo največjo širino, okoli 950 m. Originalno je, da se Soča v svojem spodnjem toku imenuje Zdoba in da se po viharnem bučanju končno prav leno vali v morje. Tu je pač res že na laških tleh in zaliv se zove Panzano, rtič Soškega izliva pa Punta di Sdobba. Beseda Zdoba prihaja gotovo iz zdolbsti in čeprav so slovenski Soči vzdeli spačeno ime Sdobba, je celo to ime vendarle slovensko. Največji levi dotoki Soči so reki Idrijca in Vipava ter potok Avšček, desni dotoki pa beneški Ter Pevnica, Lepenek, Idrija pod Kobaridom, Rezijanska Bela in Koritnica. Soča nikdar ne zamrzne, a povzroča dolgotrajne povodnji.

V Posočju prebiva okoli 220.000 ljudi; med temi je okoli 145.000 Slovencev, 73.000 Lahov in 2000 Nemcev. Mejo med Slovenci in Lahi dela večinoma železnica iz Nabražine v Kormin; jugozahodno te črte so Lahi, severovzhodno in proti jugu pa Slovenci. V odstotkih izraženo je na Goriškem 69

odst. Slovencev, 30 odst. Lahov in 1 odst. Nemcev, a doslej so imeli vso politično moč vendar Lahi na kvar Slovencev. Vbodoče, upajmo, bo drugače, in Slovenci pridejo zopet do svojih narodnih in političnih pravic, ki so si jih krvavo prislužili.

Goriška je plodovita poljedelska dežela z lepimi gozdovi, vinogradi, vrtovi za sočivje in sadje, oljčnimi gaji, jezeri in ribniki. Največ se pridelava koroze in pšenice pa ajde, ječmena in rži. Tudi riž prideluje Goriška. Poleg žita dajo prebivalstvu največ živeža sočivje, krompir, zelje, repa in korenje. Rzne salate, šparglje, grah in krompir izvažajo Goriška že v zgodnji spomladi. Sladka rebulja, kisli cididin in furlanska črnina (refošk) ter vipavec, kraški teran in prosekar so izborna vina. Češnje, češplje, slive, smokve, breskve, marelice in kostanj (maroni) donajajo deželi lepe dobičke. Železne rude, baker, svinec, živo srebro, rjavi

premog, mramor in kreda množe blagostanje ter dajejo dela mnogim stanovnikom. Tudi živinoreja se razcvita, sirarstvo in mlekarstvo se dviga bolj in bolj. Tudi sviloreja se je začela razvijati in čebeloreja napreduje. Domača perutnina daje okolici Gorice in drugih mest precej dobička in tudi ribarstvo je že precejšnje važnosti za deželo (sardele, sardine, jegulje, lubne, plošče in celo postevi). Obrt in trgovina stojita že danes dokaj visoko, a se z novimi cestami in železnicami dvigneta še dokaj višje po vojni.

To krasno, plodno, vsestransko zanimivo deželo nam hočejo ugrabiti Lahi. Slovenci živimo v njej že stoletja ter imamo v njej zelo razvito svoje časopisje, vzorno živahoo društveno življenje, slovenske tiskarne in založništva, slovenske denarne zavode, velika slovenska obrtna in trgovska podjetja ter tudi lepo literaturo. Goriška nam je rodila „goriškega slavca“ Simona Gregorčiča z Vrsnega, pisatelja geografa profesorja Simona Rutarja izpod Krna, pesnika Josipa Pagliaruzzija - Krilana iz Kobarida, pesnika dr. Alojzija Gradnika z Brd, pisatelja novelista dr. Iv. Šorlija iz Tolmina, časnikarja in pisatelja Andreja Gabrščka, skladatelja Avg. Lebana iz Kanala in And. Volariča iz Kobarida ter končno četico najmlajših slovenskih pesnikov in pisateljev.

Goriška in Gradiščanska sta danes torišče krvavih bojev za čast Avstro-Ogrske. Hrabra naša vojska ohrani to krasno deželo državi in Slovencem.

Vojna z Italijo.

Bitka pri Gorici.

Italijani so svojo artiljerijo koncentrirali v šest skupin, od katerih sta obe severni operirali proti Krnu in Plavem, srednji pri Št. Florijanu in Moši proti Podgori in Gorici, južni pri Versi in ob dolnji Soči proti doberdobski planoti.

Glavni sunek je nameril sovražnik proti goriški mostni utrdbi in proti doberdobski

Naša težka topniška baterija na Goriškem, skrita za vaškimi hišami.

Neptunov vodnjak v Tridentu na južnem Tirolskem; v ozadju zanimive stare hiše. To mesto bi Lahi radi „osvobodili“, a se mu ne morejo niti približati.

planoti. Njegova težka artiljerija, ki razpolaga s kalibrom 28 cm, pri tem rapidno in dolgotrajno obstreljuje gotove višine, ki zapirajo poti, da omajajo naše pozicije. Obstreljevanje je dopoldne najhujše, opoldne umolkne in se proti večeru zopet prične, ker sije potem solnce našim četam v obraz ter jih s tem ovira. Ravnotako obsiplje njegova artiljerija ponoči naše pozicije s šrapneli, da ovira vsako reparaturo kritij.

Boji za Gorico.

Posrečilo se jim je vdreti pač mimo grede točkah, namreč pri

ni se pa posrečil poznejši odločilni sunek, ker so mogli Dalmatinci Lahe zopet pravočasno pregnati. Še vedno je mesto Gorica v naših rokah, in še vedno je vojaško in meščansko življenje tam normalno. Zelo poškodovane so seveda cerkev in hiše v predmestju. Važna je le mestna utrdba in višina Podgora, ki obvladuje utrdbo. Obe sta od prvega dne vojne cilj italijanskih želj.

S slemena Korade pri Šent Ferjanu in s San Lorenzo di Mossa, ob železniški progi proti Korminu, je sovražna artiljerija metala bombo za bombo, lomila drevje v gozdu, drobila kritja in takorekoč stlakovala ves hrib z granatami. Dalmatinci so prenesli bombardiranje tako mirno, kakor naliv. Isti dan je prišla italijanska infanterija pri Grojini na naše žične ovire. Prijeti in držani od lokave žice, so viseli ljudje v trnjasti žici, in njihovo bolešno kričanje je prevpilo tuljenje topov. S težkimi izgubami so se ostali umaknili, zasledovani od ognja naših čet.

Ob štirih zjutraj naslednjega dne se je zopet pričelo bombardiranje proti Podgori in vrhu Sabotin in je trajalo do dveh popoldne. Najtežje granate so zadale hribu šest tisoč ran. Med sedmo in osmo uro je artiljerija tudi obstreljevala naše pozicije med obronkom hriba in mostno utrdbo. Sto strelav je bilo namenjenih v kritje ene stotnije. Šestnajst od teh je zadelo. Ena sanitetna patrolja je bila zakopana, vendar so jo še živo izkopal. Ko so Italijani pet minut pred dvem ustavili

bombardiranje, so mislili, da so uničili branitelje višine do zadnjega moža.

Zvečer so pričeli naskakovati Podgoro. Obenem je napadlo več bataljonov goriško mostno utrdbo. Dalmatinci so slišali, kako so italijanski častniki vzpodbujevali svoje ljudi. Dalmatinci jih niso hoteli predčasno spraviti iz zmote, prežali so ter bili popolnoma tihi. Italijani so zlezli izza svojih zakopov in vreč s peskom in so rojili proti rebru hriba navzgor. Vdrli so skozi raztrgane žice v zasuta kritja. V tem hipu so zasvetili reflektorji, pričele drdrati strojne puške in puške ter eksplodirati ročne granate.

Potem je divjal odločilni boj. Branitelji so zmagali na višini kakor tudi v dolini, kjer se je napad ponesrečil že pred našimi ovirami. Vzhajajoče solnce je obsevalo tisočkratno smrt in tisočkratni jad.

Naslednje dopoldne je prepodila naša

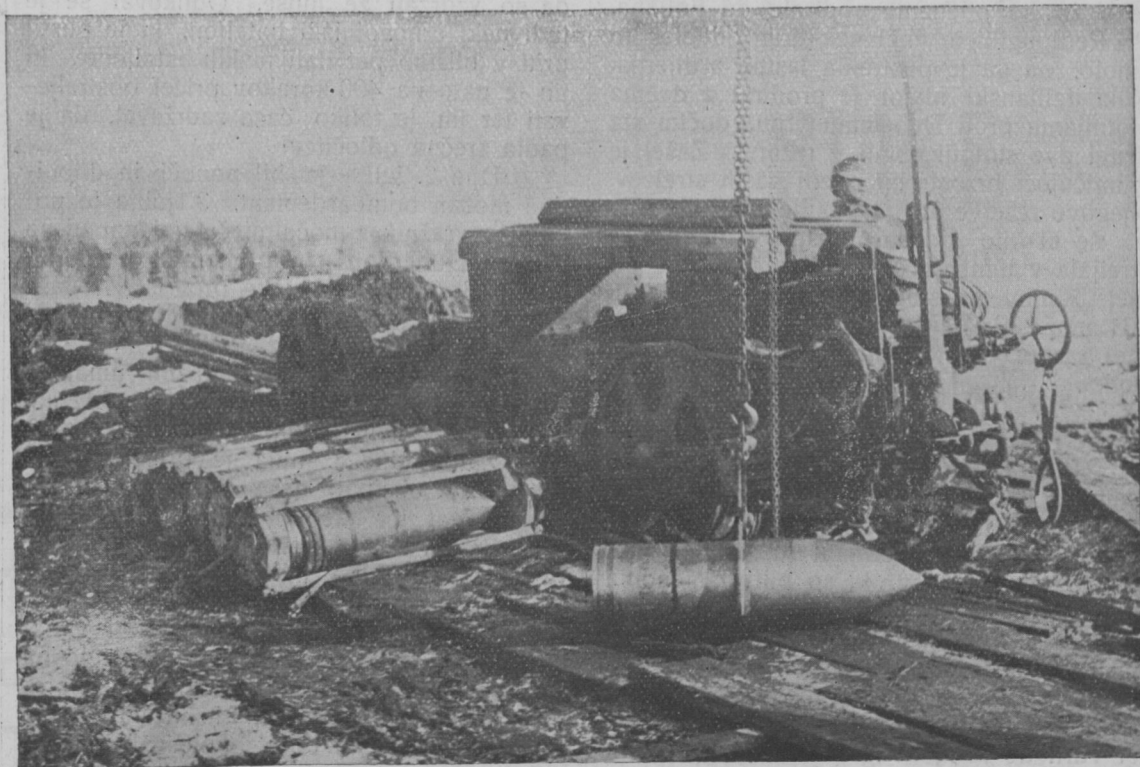
poljska artiljerija dve italijanski stotniji, ki sta se ustalili na ločniškem pokopališču, z vrsto dobro namerjenih šrapnelov.

Za doberdobsko planoto.

Še resnejši in dolgotrajnejši so bili zopetni poskusi prodreti proti južnemu krilu naše soške fronte. To južno krilo tvori doberdobska planota ali Komen. Njegov zahodni rob je v širini petnajststo metrov na obeh straneh v vednem ognju. Navzlic temu držimo pozicije. Nasprotno so Italijani pri Zagraju vdrli v omenjeni pas obstreljevanja, ne da bi se mogli s tem okoristiti. Tu pri Zagraju se obrne Soča od roba planote proti mostu, ki je zdaj porušen. Prvi sovražnikovi poskusi, priti čez reko, so se ponesrečili na otoku mrtvih. Ko pa se je poplavljen ozemlje med Sočo in planoto osušilo, so prišli Italijani južno od Zagraja pri Foljanu čez reko in so postavili v ondotnem gozdu gorski top, ki ga je med tem c. in kr. artiljerija s prvim strelom razbila. Ravnotako sta izginila dva nadaljna topa pred ognjem naše artiljerije. Sovražna infanterija pa je šla ob železniškem nasipu in skozi gozd proti Zagraju, tu pa je najprvo ostala brez zveze z večino na desnem bregu reke.

Dne 22. junija je dobil neki italijanski stotnik, ki je taboril za železniškim nasipom, povelje, naj začne takoj prodirati proti robu planote. Kakor hitro se je pokazal, je prišel v naš brzostrelni ogenj, ki je decimiral njegovo moštvo. Ostali so ušli. —

Dne 23. junija je nasprotnik nadaljeval poskuse, priti z večjimi oddelki na levi breg Soče, in se je pomikal posamično in v grupah od Foljana, obenem pa s pontoni pripravljaj zgradbo mostu. Naša artiljerija ga je odbila. Naslednji dan je prišlo sporočilo: „Po cesti proti Gradišču korakajo močne kolone.“ Vendar pa ni prišlo do napada, pač pa se je pričelo ljuto bombardiranje. Južno od Zagraja je rojil sovražen bataljon čez soški kanal in železniški nasip proti Redipugliji. Pri tem je zašel v ogenj lastne artiljerije, moral se je umakniti in ga je tedaj zasačila naša artiljerija. Iz smeri od Bornjana zahodno od Gorice so sporočili, da korakajo trije do štirje polki, ravnotako

Municija (ogromne krogle) naših motornih baterij na goriškem bojišču.

Kolodvor v Lvovu, ki so ga Rusi pri svojem odhodu razrušili in zažgali.

močne čete so korakale proti Selcam. Do napada pa še ni prišlo, marveč je naslednjega dne vladal popolen mir. To pa je bil mir pred viharjem. Kajti od 27. do 30. junija je trajalo silno bombardiranje, ki je pripravljalo generalni naskok tudi na ta južni odsek.

Generalni naskok.

V noči na 30. junij se je pričel generalni naskok na doberdobsko planoto. Kralj in Salandra sta prišla na fronto. Ob enajstih ponoči sta korakala dva bataljona iz Selc proti La Rocci. Naši so jih sprejeli z ročnimi granatami. Italijani so se hitro umaknili. Ponoči ob dveh so vpostavili eno nasprotno divizijo; v boj je prišlo le par bataljonov. Pustili so jih do žičnih ovir ter jih tam postreljali.

Zjutraj ob pol osmih so napadli dva do trije bataljoni hrib Kozič in so bili odbiti. Popoldne je pričelo več divizij na različnih točkah obenem napadati planoto, ki je bila zavita v sivo deževno soparo. Pri Zagraju so prišle nasprotnikove čete čez reko in so obenem prodirale od Foljana. Pri Redipugliji je imel nek drug oddelek to smolo, da ga je postrelila lastna artiljerija. Neki italijanski major je prodiral z dvema stotnjama proti Debelemu vrhu, dočim sta drugi dve stotnji ostali v rezervi. Zašel je v uničujoči brzostrelni ogenj naših strelcev. Njegove rezerve so ga pustile na cedilu. To pa še ni bilo zadosti. Lastna artiljerija je streljala v umikajočo se četo. Na to je bil vjet, ž njim en stotnik, pet poročnikov in 131 mož. Pri tej priliki je bila vpljenjena tudi zastava četrte stotnije 2. grenadirskega polka.

Zadnji brezuspešni naskoki.

Planota se na tem mestu znižuje v majhnih peščenih gričih proti soški dolini, ki se ravno in močvirnato razširja med Gradščem in Tržičem. Italijani so ležali za nasipi riževih nasadov, ki so bili namenoma pod vodo, ker je bila odprta zatvornica. Zdaj pa, ko se je ravnina zopet nekoliko posušila, so prebredli do ceste, drveli čez cestno zatvornico in kamenita, z deskami pokrita kritja poljskih straž ob cestnem robu ter vdrlji do kritij do grušča. Toda pri vrhu Koziču se je pričela sovražna rojna črta pred našo glavno pozicijo majati in je bila uničena s kartečami, tako da se je ves hrib

pokril z mrtveci, in je pri umikanju potegnila s seboj tudi zadnje čete. Naše čete so sovražniku sledile za petami in niso prej mirovale, dokler ni bil zopet onstran močvirja. —

Zvečer so povzeli Italijani še večkrat slabše napade na višine vzhodno od Tržiča. Vso noč do dneva so grmeli težki italijanski topovi proti robu višine, toda naskok na to vroče zaželjeno višino se je zopet ponesrečil. 400 mrtvih Italijanov je obležalo na mestu, med temi mnogo ranjencev, ki jih vsled ognja sovražnika ni bilo možno spraviti na varno. Tudi napadi, ki so bili popoldne in zvečer namerjeni proti Zdravščini-Vermeigliano, so se končali s težkimi izgubami za Italijane. Pri Redipugliji je prodrla neka italijanska divizija do naših pozicij, kjer pa je bila odvrnjena z izgubo več kakor 1000 mrtvih. Ta 1. julij je bil hud, a zmagoslaven za našo armado. Največ je najbrže pretrpel neki bataljon iz Brna. Ko smo našli v pol ure kakih 400 granat, ki so padale v njihove pozicije, so izjavili hrabri Brnci hladnokrvno, da to še nič ni, da so vzdržali že hujše. Odlikoval se je tudi neki črnovojniški bataljon, ki je pustil priti v bližino pet italijanskih bataljonov, ki jih je nato na 400 korakov pričel obstreljevati ter jih je toliko časa zadrževal, da je padla srečna odločitev.

Dne 2. julija je bil ponoči in dopoldne močan bombardement. 3. julija je ponovil sovražnik z močnimi četami napad na plateau Doberdob ter prekoračil pri Redipugliji Sočo in železniško progo. Za naše pozicije se je pričelo obupno borjenje, ki je nehale šele ob 10. zvečer s tem, da se je numerično nadmočni sovražnik umaknil. Na kamenitih rebrih te višine je obležalo na stotine mrtvih Italijanov.

Zjutraj dne 4. julija je pričel sovražnik ob 4. obsipati naše pozicije s pravo točo granat ter nato poskusil z napadi infanterije. Tudi pri goriškem mostiču se je pričel dne 3. julija močan bombardement. V odseku pri Tolminu je poskusila cela vrsta italijanskih bataljonov zavzeti v naskoku zahodne višine ob bregu in celo na višinah Krna so po artiljerijskih predpripravih pričeli napadati alpini, ki so bili po divjem bajonetnem boju in bližinskem boju odbiti.

Minoli teden.

Na Goriškem se ljuti boji ob skoraj celem teku Soče skoraj neprenehoma nadaljujejo. Ob robu Doberdobske planote in pri Gorici je 20. t. m. divjala besna bitka ves dan; zvečer so Lahi zavzeli goro Sv. Mihaela vzhodno Zdravščine, a že 21. t. m. vjutraj je generalni major Boog osvojil ta hrib iznova in sicer z Bosanci, Hrvatimi, Dalmatinci in Slovenci. Tako so jugoslovanski polki rešili že zopet našo čast z novo sijajno zmago. Lahi so bežali in imeli velike izgube ob Doberdobo in pri Gorici. Že nekaj tednov obstreljujejo Predel in Pontebo. Vzhodno Schluderbacha so Lahi naskočili Monte Piano, a so bili odbiti ter so izgubili poldrugi bataljon. Laško brodovje je obstreljevalo te dni Gruž in Cavtat v južni Dalmaciji in poškodovali nekaj hiš. Toda naš podmorski čoln je potopil laško križarko „Giuseppe Garibaldi“, narkar je laško ladjevje pobegnilo. Za križarko „Amalfi“ so zdaj

Lahi izgubili že drugo veliko oklopnico. Tako se praznuje 49. obletnica naše zmage pri Visu z novo zmago blizu Dubrovnika; Tegethoffovi časi se vračajo. Lahi po vseh bojiščih tratijo municijo, a večjega uspeha ne morejo doseči prav nikjer. Zdaj jim pridejo baje pomagat francoski polki in francoska letala. Lahi pa pošljejo pomoč proti Dardanelam. Če se to zgodi, napove Turčija Italiji vojno, in Lahom pojde še slabše. — Naša letala so metala bombe na Bari. — Črnogorci so imeli boj z našimi četami pri Grahovem. — Francoska letala so se pojavila nad Novim Sadom, naš letalec pa je metala bombe na tabor blizu Belgrada. — Rusi se vedno dalje umikajo. Na skrajnem severu prodirajo nemške čete uspešno na črti Riga-Kovno. Ob Naravu Nemci prodirajo naprej. Pred Varšavo so se Rusi umaknili iz utrjene črte Blonje-Grojec v trdnjavski pas Varšave, ki jo bodo Nemci že vkratkem začeli oblegati. Tudi Ivangorodu se bližajo nemški topovi. Med Vislo in Bugom se Rusi trdovratno upirajo. Med Bistrico in Vislo je zadela armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda na velike ruske čete; v vzhodni Galiciji so se uneli pri Sokalu zopet ljuti boji. — V Argonih in Vogezih se vrše med Francozi in Angleži na eni ter Nemci na drugi strani novi boji. Francozi so bili večkrat vrženi nazaj. Okoli Soucheza se vrši že več tednov bitka. Francozi kličejo svojo vojsko iz Maroka na pomoč. — V Dardanelah se boji nadaljujejo, a zavezniki ne morejo dalje. Anglezi so izgubili pri Dardanelah že 42.434 mož, torej več kot v vsej vojni z Buri, ki jih je veljala 38.156 mož. — Na Kavkazu se je začela velika turška ofenziva. Turki napadajo na vseh točkah. — Četvorni sporazum se trudi, da bi ustanovil novo balkansko zvezo ter sprijaznil Bolgare, Srbe, Grke in Rumune. Bolgarska zahteva, da se bukareški mir razveljavi ter povrnejo Bolgarski neki kraji, ki so jih dobili Rumuni in Srbi. Rumuni bi bili baje pripravljeni ugoditi Bolgarom, toda Srbi nočejo o tem niti slišati ter odklanjajo z Bolgari vsakršen sporazum. Tudi Grki so proti Bolgarom. Zdaj je pa Anglija blokiralala bolgarsko luko Dedeagač in jo zaprla za bolgarski promet. Zato se baje Bolgarija pogaja s Turčijo proti Srbiji in Rusiji. — Med Rusijo in Japonsko se snuje zveza, ki bi izključila dosedanji veliki vpliv Anglije v Aziji. Japonci bi po tej zvezi morda pomagali pri Dardanelah proti Turčiji.

Zastonj in poštne prosto dobite velik, bogato ilustriran cenik ur, verižic, prstanov itd. od tvrdke H. Suttner v Ljubljani 5. Pišite dopisnico in dobite ga takoj.

Kje je sedaj Katarina Durjava, ki je bila prej v Gorici, Corso F. g. št. 26? Poročila prosi njena sestra Pepina Komar iz Bovca, sedaj na Rečici št. 63 pri Bledu.

Za vsakega zanimivi sporedi v „KINO CENTRAL“ v deželnem gledališču: V torek 27. do četrta 29. julija: „Črna mačka“, senzacijonelna drama v 3 dejanjih. — V petek 30. julija: „Slepa ljubezen“, drama z Maks Makom v glavni vlogi. — V soboto 31. julija do ponedeljka 2. avg.: „Deželna cesta“. Od torika 3. do četrta 5. avg.: „Zelena svetilka“. — „Kino Central“ v deželnem gledališču je najboljše, najcenejše in najudobnejše ljubljansko zabavišče.

453
PRIPOROČA SE
UMETNA KNJIGOVEZNICA
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

476 **Mazilo za lase**
varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.
Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

»SLAVIJA«
VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.
451 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—
Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.304-25.
Ividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsezkozi slov. narodno upravo.
Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.
Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder postuje.
ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.
Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Inserirajte v „Tedenskih Slikah“!

List „Tedenske Slike“ je najbolj zanimiv slovenski ilustrovani tednik. Razširjajte ga in pridobivajte mu novih naročnikov!

Priporočamo sledeče knjige:

Dr. Velimir Deželič: „V službi kalifa“, zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 2-50 K, vezan 3-20 K.

Rado Murnik: „Lovske bajke in povesti“. Vezano 2-50 K.

Milan Pugelj: „Mimo ciljev“. Vezano 2-50 K.

Cvetko Golar: „Kmečke povesti“. Vezano 2-50 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 . K 700.000.000.—
Vlog „ 43.500.000.—
Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Najbolje darilo trpečemu vojaku je

MORANA

Reši ga in brani nadležne golazni: uši, stenic in vsakega mrčesa. Izvrstno sredstvo je tudi proti ozeblini, hrastam in vsaki kožni bolezni. — Naroča se:

M. Skrinjar, Trst

Via Castaldi 4. I. 483

Cena: Liter 4 K. 1/2 l 2 K. 1/4 l 1 K.

Da olajšamo odpošiljatev in troške, pošljem naravnost na dotični stan vojaka. Pošlje naj se denar in natančen naslov dotičnega.

Morana je popolnoma prosta vsake razjedajoče kisline, torej neškodljivo človeškemu zdravju, tkanini i. t. d.

Poravnajte naročnino!

Obiskujte „Kino Central“ v deželnem gledališču!

Po vsaki fotografiji napravimo umetniško dovršene

POVEČANE SLIKE

v vsaki velikosti.

Povečane slike 42x53 cm stanejo samo 16 K.

Naročila sprejema upravništvo TEDENSKIH SLIK v Ljubljani.

DRAGOTIN HRIBAR

457 TISKARNA IN KNJIGOVEZNICA

LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 9.

Izvršuje vsakoršna v njeno stroko spadajoča naročila ukusno in po najzmernejših cenah; nadalje priporoča svojo zalogo vseh s 1. avgustom 1914 pri sodiških vpeljanih obrazcev za civilno-pravno postopanje v slov. in nemškem jeziku, kakor tudi vse obrazce za obč. urade, cestne odbore, gg. odvetnike, c. kr. notarje itd.

Obnovite naročnino takoj!

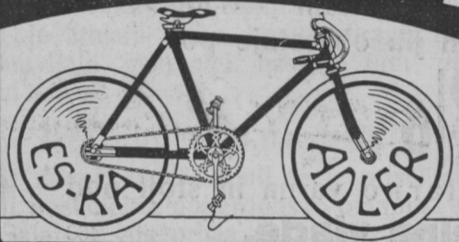
Odlikovani na razstavi v Radovljici leta 1914 s častno diplomom in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri Gabrijelu Eržen, Zapuže pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko. Cene zmerne. Za pristnost jamčim.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJBOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TEREZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET NASPROTI KOLIZEJA ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

IKO H. Suttner

Lepa darila

so traje spomin na darovalca, toda le takrat, če izberete reči, ki so trajno uporabne in obdržijo vedno svojo lepoto. Bogato ilustrovani cenik svetovne tvrdke H. Suttner, v Ljubljani, št. 5 vsebuje več tisoč lepih vedno uporabljivih daril, katerih navajamo tukaj le nekoliko:

Za birmo:

- Št. 410 Nikelnasta Roskopf ura K 4:10
- Nikelnasta verižica K 1:—
- Št. 719 Srebrna rem. ura K 7:80
- Srebrna verižica K 2:20
- Št. 523 Srebrna Roskopf ura, dvojni pokrov K 12:80
- Št. 865 Srebrna oklopna verižica 30 gramov težka K 4:40

Za poroko:

- Št. 2509 12 kom. srebrnega dessert orodja v etuiju K 19:—
- Št. 478 Namizni nastavek, 47 cm visok K 33:50
- Št. 1315 Salonska ura, zelo lepa, udarja pol in eno uro K 12:50
- Št. 2296 Servis za liker, srebrn zelo lep, 25 cm visok K 37:—

Za krst:

- Št. 1202 1/2 trideln. orodje v etuiju K 9:70
- Št. 1202 Pravo srebrno orodje v etuiju K 15:—
- Št. 49 Srebrno pozlačeni obesek za krst K 5:60
- Št. 563 Srebrna zavrtna verižica K 2:—
- 14 karat. zlata K 16:80

Za god:

- Št. 2294 Pravi srebrni servijetni obroček masiven K 6:75
- Št. 189 14 karat. zlat prstan z lepim kamnom K 7:80
- Št. 189 Novo zlato, prstan z lepim kamnom K 3:80
- Št. 470 Double zlati obesek, srček K 1:20

Za gospode:

- Št. 788 Srebrna tula ura, dvojni pokrov K 19:80
- Št. 859 14 karat. zlata verižica, zelo fino izdelana K 32:—
- Št. 793 14 karat. zlata ura, fino kolesje K 44:—
- Št. 795 14 karat. zlata ura, dvojni pokrov K 65:—

Za dame:

- Št. 562 Zavrtna verižica, srebrna K 1:80
- 14 kar. zlato K 13:50
- Št. 886 150 cm dolga 14 karat. zlata damska verižica K 58:—
- Št. 804 Srebrna damen ura, 6 kamnov K 9:50
- Št. 1548 Srebrna tula raztezna zapetnica z uro K 25:—

Velika izbira raznovrstnih daril v bogato ilustrovanem ceniku, katerega zahtevajte zastoj in poštne prosto.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar v naprej pošlje. — Neugajajoče stvari zamenjam ali pa pošljem denar nazaj. — Bogato ilustrovani cenik zahtevajte zastoj od svetovne razpošiljalnice

Lastna tovarna ur v Švici.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Tvrdka nima nobene podružnice.

Največja špecialna trgovina za dobre ure.

Lastna znamka "IKO" svetovno-znana.

J. KETTE

specijalna modna in športna priporočila:

LJUBLJANA

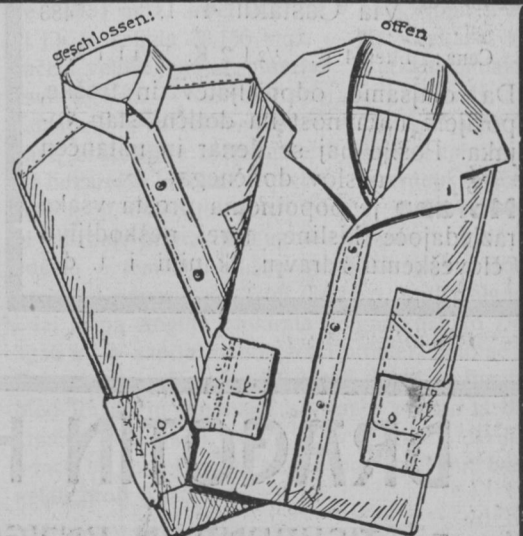
Franca Jožefa cesta števil. 3.

trgovina za gospode in dečke

- klobuke
- slamnike
- čepice
- kravate
- žepne robce
- nogavice
- srajce
- spodnje hlače
- naramnice
- palice
- dežnike
- i. t. d.

Za vojake:

nepremočljive dežne plašče, spalne vreče, nahrbtnike in vso drugo opremo.

Naročnina za list »Tedenske Slike«; za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2:50, 1/2 leta K 5:— celo leto K 10:—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3:50, 1/2 leta K 7:— celo leto K 14:—; za ostalo inozemstvo, celo leto fr. 16:80. Za Ameriko letno 3:25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne števil. 20 vin. Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.